

Redovisning av uppdrag Främja digitalisering

Härmed redovisas uppdraget Främja digitalisering givet i myndighetens regleringsbrev för budgetåret 2020.

Sammanfattning

Av regleringsbrevet för budgetåret 2020 framgår att Skolverket ska arbeta med att främja digitaliseringen inom skolväsendet och underlätta för skolor och huvudmän att ta tillvara digitaliseringens möjligheter i undervisning och administration. Arbetet ska utgå från den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet (U2017/04119/S). I arbetet ska även ingå att följa upp målen i strategin och vilket genomslag den får i verksamheterna.

Uppdraget Främja digitalisering omfattar alla insatser och aktiviteter inom myndigheten som syftar till att nå dessa mål. Myndigheten har även ett sektorsansvar för skolväsendets digitalisering samt uppdrag att digitalisera de nationella proven (U2017/03739/GV). Dessa uppdrag redovisas i sin helhet i Skolverkets årsredovisning respektive Redovisning av uppdraget för digitala nationella prov. Arbetet med dessa tre uppdrag har dock tydliga beroenden av och kopplingar till varandra. I denna redovisning finns därför även övergripande texter kopplade till dessa uppdrag.

Den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet ska leda till att övergripande mål, huvudmål och delmål inom tre fokusområden uppnås till 2022. Skolverkets regelbundna uppföljning av huvudmännens arbete med skolans digitalisering tillsammans med annan återkoppling från verksamheten är viktiga underlag för de vägval som gjorts. Denna redovisning ger en översiktlig bild av Skolverkets genomförda insatser under 2020 och vad som planeras för 2021. Inom ramen för uppdraget har Skolverket haft kontinuerlig dialog med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

Genomförande 2020

Skolverket organiserar arbetet med att främja digitalisering inom en myndighetsövergripande styrgrupp och en motsvarande samordningsgrupp. En verksamhetslogik för uppdraget synliggör och konkretiserar vad arbetet ska resultera i och hur vi ska arbeta för att bidra till målen i den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet.

Under 2020 har Skolverket utvecklat och genomfört insatser och aktiviteter som svarar mot strategins tre fokusområden.

- Kopplat till fokusområde 1, Digital kompetens för alla i skolväsendet, erbjuder Skolverket kompetensutvecklingsmaterial och processtöd för olika yrkesgrupper inom skolväsendet.
- Inom fokusområde 2, Likvärdig tillgång och användning, har myndigheten genomfört ett antal aktiviteter inom ramen för uppdraget att digitalisera de nationella proven.
- Aktiviteter inom fokusområde 3, Forskning och uppföljning, omfattar bland annat en uppföljning av den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet och framtagande av forskningsartiklar inom området digitalisering.

Skolverket genomför även kommunikationsinsatser kopplade till uppdraget att främja digitalisering. Huvudsyftet är att konkretisera uppdraget i läroplaner, kursplaner och ämnesplaner, att förbereda skolväsendet inför digitalisering av nationella prov samt att synliggöra de insatser som myndigheten tillhandahåller. Webbplatsen skolverket.se är den centrala kommunikationskanalen.

Insatser och aktiviteter kopplade till den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet

Strategins övergripande mål är att det svenska skolväsendet ska vara ledande i att använda digitaliseringens möjligheter på bästa sätt för att uppnå en hög digital kompetens hos barn och elever och för att främja kunskapsutvecklingen och likvärdigheten.

Följande insatser, aktiviteter och stödmaterial har Skolverket tagit fram under 2020 kopplat till fokusområdena i den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet. Insatserna grundar sig i aktuell forskning och beprövad erfarenhet inom området.

Insatser kopplade till fokusområde 1: Digital kompetens för alla i skolväsendet

Mål: Alla barn och elever ska utveckla en adekvat digital kompetens. Det ska finnas en digital likvärdighet i det svenska skolväsendet.

Arbetet genomförs med två strategier, dels genom insatser i form av generella erbjudanden till skolväsendet, dels genom riktade insatser som erbjuds utvalda skolverksamheter.

Generella insatser och övrigt stödmaterial

Inom ramen för de nationella skolutvecklingsprogrammen och för att främja skolans digitalisering har Skolverket under 2020 tagit fram ett flertal nya och reviderade moduler och stödmaterial som publicerats på Skolverkets webbplats. Arbetet präglas av att utveckla målgruppsanpassat stöd för undervisning i enlighet med skrivningarna om digital kompetens i läroplaner, kursplaner, examensmål och ämnesplaner. Här redovisas framför allt nya material som publicerats under 2020. För mer information om befintligt stöd hänvisar vi till tidigare redovisningar av myndighetens insatser för att främja digitalisering i skolväsendet¹.

Fokus under 2020 har varit att utveckla stöd för lärare som arbetar inom grundskola och kommunal vuxenutbildning men även vidareutveckla stöd inom programmering, källkritik samt medie- och informationskunnighet. Skolverket erbjuder en variation av stöd för att målgrupperna ska kunna välja lämplig form, innehåll och omfattning. Följande former finns att ta del av:

- moduler för kollegialt lärande på Skolverkets lärportal²
- webbkurser för enskilt eller kollegialt lärande på Skolverkets utbildningsplattform³
- stödmaterial i form av texter, övningar, diskussionsunderlag och filmer på skolverket.se
- poänggivande kurser på lärosäten
- workshopserier i programmering

Skolverket erbjuder för närvarande 27 moduler och åtta webbkurser för att stärka lärarens och skolbibliotekariens förutsättningar att utveckla barns och elevers digitala kompetens i olika skolformer. En av modulerna och en av webbkurserna riktar sig till huvudmän och rektorer för att stödja arbetet i att leda utveckling av digitaliseringen i verksamheten samt att ge stöd för att organisera fjärrundervisning. Nya moduler och webbkurser utvecklade under 2020 är:

- *Programmering i grundskolan*
För lärare som undervisar matematik i grundskolan har moduler utvecklats för åk 1–3, 4–6 och 7–9. Modulerna syftar till att fördjupa lärarnas kunskaper i lärande och undervisning om och i programmering.
- *Matematikundervisning med digitala verktyg I*
Modulen syftar till att ge lärare inom kommunal vuxenutbildning stöd för användande av digitala verktyg i matematikundervisningen.

---

¹ Redovisning av regeringsuppdrag, uppdrag om främjande av digitaliseringen av skolväsendet 2017. Dnr 5.1.3-2017:1573 Redovisning av regeringsuppdrag, Redovisning av uppdrag Främja digitalisering 2018 samt 2019. Dnr: 1.1.2-2018:689

² [Lärportalen \(skolverket.se\)](https://larpportalen.skolverket.se)

³ [Startsida - Utbildningar \(skolverket.se\)](https://start sida - Utbildningar (skolverket.se))

- *Digital kompetens i samhällskunskap*
Modulen syftar till att utifrån ett didaktiskt perspektiv sätta digital kompetens i relation till samhällskunskapsämnets innehåll och arbetsformer och riktar sig till lärare i samhällskunskap i grundskolans årskurs 7–9 samt i gymnasieskolan.
- *Val av digitala lärresurser*
Webbkursen riktar sig till lärare och syftar till att ge forskningsbaserade perspektiv på hur man kan värdera och välja digitala lärresurser. Kursen består av en allmändidaktisk del som riktar sig till alla lärare oavsett ämne och skolform samt ämnesdidaktiska fördjupningar i matematik, SO och NO. Fördjupningarna riktar sig främst till lärare verksamma i årskurs 4–9 och gymnasieskolan. Webbkursen publicerades i slutet av januari 2021.

Förutom moduler och webbkurser erbjuder Skolverket ett omfattande stödmaterial på Skolverkets webbplats, som är utvecklat för att kunna användas både enskilt och kollegialt. Stödmaterialiet på webben består bland annat av texter, övningar, discussionsunderlag och filmer för olika skolformer och målgrupper. Under 2020 har både revideringar, uppdateringar och utvecklande av nytt material skett. Som exempel kan nämnas ett stöd för kommunal vuxenutbildning och ett för flerspråkighet i fritidshemmet:

- *Digitala verktyg i skriftspråksundervisning*
Stödmaterialiet riktar sig till lärare i kommunal vuxenutbildning och är en del av Skolverkets stödmaterial *Grundläggande litteracitet för vuxna andraspråksinlärare*. Denna del består av sju filmer och en publikation *Digitala verktyg och andraspråksutveckling hos vuxna*. Publikationen har uppdaterats för att ge stöd till lärare i svenska för invandrare och svenska som andraspråk inom komvux på grundläggande nivå i hur de kan utveckla elevernas digitala kompetens och hur de kan välja och använda relevanta digitala verktyg.
- *Flerspråkighet och digital kompetens*
Stödmaterialiet riktar sig till personal i fritidshemmet och är en del av Skolverkets stödmaterial *Flerspråkighet som resurs i fritidshemmet*. Det består av en film med undervisningsnära exempel på arbete med digitala kompetenser samt en podcast om systematik och organisation för arbetet. I Skolverkets regeringsredovisning för fritidshemmet och förskoleklassen⁴ samt myndighetens redovisning av uppdrag att genomföra insatser för att stärka utbildningens kvalitet för nyanlända elever och vid behov för elever med annat modersmål än svenska⁵ framgår att digital kompetens samt kompetens i språk- och kunskapsutvecklande arbete, behöver stärkas inom fritidshemmet.

---

⁴ Dnr 2019:1751

⁵ Dnr 2019:207

Fortbildning för rektorer

Skolverket erbjuder i samarbete med Umeå universitet en utbildning om pedagogiskt ledarskap och digitalisering av skolväsendet, 7,5 hp. Utbildningen riktar sig till rektorer och syftar till att utveckla deltagarnas kunskap och förståelse kring övergripande begrepp och relevant policy för skolans digitalisering samt att förstå samspelet mellan digitalisering, organisering och förändringsarbete.

Poänggivande programmeringskurser för matematik- och tekniklärare

Under vårterminen 2020 organiserade Skolverket poänggivande kurser i programmering på grundläggande nivå, 7,5 hp, samt fortsättningskurser med ämnesdidaktiskt fokus, 5 hp, för matematik- och tekniklärare. Innehållet i kurserna bygger på ramkursplaner som tagits fram i samarbeten med olika lärosäten.

Uppföljningar av programmeringskurserna visade att kursen på 7,5 hp behövde delas in i mindre omfattande kurser. Det framkom också ett behov av att utöka målgruppen för poänggivande kurser i programmering. Höstterminen 2020 infördes därför två nya ramkursplaner till introduktionskurser i programmering i textbaserad respektive visuell miljö på vardera 5 hp. I den nya kursen, *Introduktion till programmering i visuell miljö*, 5 hp, utökades målgruppen med lärare som undervisar i åk 4–6 samt grundsärskolans lärare. Utöver dessa introduktionskurser startas även två nya fortsättningskurser på vardera 2,5 hp våren 2021.

Totalt har 364 lärare under 2020 genomfört de poänggivande kurserna i programmering, vilket inte motsvarar Skolverkets intentioner. Kostnaden för kurserna uppgår till 4 150 tkr, vilket ger en kostnad per deltagare på 11 400kr. Överenskommelser med lärosäten för programmeringskurser under 2021 har tecknats. Insatsen är tänkt att fortsätta även under 2022.

Workshopserier i programmering

Skolverket har under våren 2020 utvecklat och organiserat workshopserier, *Att programmera med workshops* för matematik- och tekniklärare i grundskolan och grundsärskolan åk 4–9, specialskolan åk 5–10 och i kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå. Denna workshopserie består av fyra workshopträffar utifrån innehållet i Skolverkets webbkurs *Att programmera*. Workshopserien har utvecklats av Skolverket i samarbete med lärosäten, RISE och Föreningen Svenska Science Centers. Dessa aktörer har också organiserat workshopserien under hösten 2020. I workshopserien har 333 lärare deltagit. Workshopserien har till största del genomförts på distans, anpassat efter situationen med covid-19 pandemin. Deltagarantalet motsvarar inte Skolverkets intentioner.

Riktade insatser

I dialog med utvalda huvudmän erbjuder myndigheten processtöd och vissa ekonomiska resurser inom

- Riktade insatser för skolans digitalisering
- Samverkan för bästa skola
- Riktade insatser för nyanlända elevers lärande.

Under stora delar av 2020 har stödet genomförts via digitala möten med anledning av pandemin. Genom att i praktiken visa på möjligheter att genomföra utvecklingsmöten via digitala kanaler har bidragit till att stärka den digitala kompetensen hos deltagande huvudmän.

Riktade insatser för skolans digitalisering

Skolverket har under 2020 tagit fram och erbjudit stöd riktat till skolverksamheter som berörs av nationella prov och som har stora utvecklingsbehov gällande skolans digitalisering. Insatsen pågår under en termin och består av ett processtöd i verksamheten samt ett antal anpassade stödmaterial. Insatsen syftar till att stärka rektor och huvudmans kompetens kring undervisning med digitala verktyg, infrastruktur samt ledning och organisation av verksamhetens digitalisering. Målet är att deltagarna som tar del av det riktade stödet ska kunna möta styrdokumentens skrivningar om digital kompetens och ha beredskap för att genomföra digitala nationella prov.

Under våren genomfördes en pilot med fyra deltagande skolverksamheter, varav en enskild. Under pilotinsatsen samlades erfarenheter från deltagarna in kontinuerligt under processtödmöten, vid en uppföljningskonferens samt i två skriftliga enkäter. Resultaten har kontinuerligt använts för att förbättra insatsens process och stödmaterial. Efter genomförd insats uppgav deltagarna att de upplevde sig ha stärkt sin förmåga att leda och organisera för digitalisering. De uppgav även att de fått en större gemensam förståelse både för var de befinner sig i nuläget och vilket utvecklingsarbete som behöver utföras framåt. Som framgångsfaktorer i insatsen lyftes att det var positivt att ha någon utanför organisationen som ställde frågor och utmanade deltagarna i det lokala teamet. Det upplevdes också positivt att Skolverket ställde krav och satte upp deadlines för arbetet.

Under hösten har insatsen permanentats och genomförts tillsammans med 17 skolverksamheter varav åtta enskilda och 9 offentliga⁶. Deltagarna har representerat olika skolformer från grundskola, gymnasieskola och kommunal vuxenutbildning. Uppföljning med höstens deltagare visar att drygt 95 procent av de som svarat på enkäten upplever att de utvecklat sitt arbete med skolans digitalisering i hög eller mycket hög grad och att de har en tydlig bild av sitt nuläge och av sitt arbete framåt.

Samverkan för bästa skola

Inom uppdraget *Samverkan för bästa skola* (U2019/03786/S) samarbetar Skolverket med utvalda huvudmän för att genomföra utvecklingsinsatser som leder till höjda kunskapsresultat samt ökad likvärdighet inom och mellan skolor. Samarbetet med huvudmännen inleds med en nulägesanalys, där huvudmännens behov av att genomföra insatser identifieras. I stödet till nulägesanalys har Skolverket sedan 2019 satt tydligare fokus på att synliggöra eventuella utvecklingsbehov inom digitalisering samt analyserat i vilken mån huvudmännen har skapat förutsättningar för införande

---

⁶ <https://www.skolverket.se/download/18.2a6bcc30176f24c388921/1610443732847/Deltagare%20i%20riktade%20insatser%20för%20skolans%20digitalisering%2020210107.pdf>

av digitala nationella prov 2023. Utifrån detta ökade fokus kring digitalisering i nulägesanalysen kan Skolverket notera att huvudmännen i högre grad har involverat yrkesgrupper med fokus på digitalisering i de analysgrupper som identifierar behov av utvecklingsinsatser. Med stöd i nulägesanalyserna har det initierats ett antal insatser under 2019 och 2020 vilka syftar till att bidra till verksamhetens digitala utveckling. De insatser som påbörjats har fokus på att stödja huvudmännen i att ta ett samlat grepp om digitaliseringsarbetet samt öka förståelsen för hur digitaliseringen kan bidra till att stödja lärande och det systematiska kvalitetsarbetet inom hela organisationen.

Riktade insatser för nyanlända elevers lärande

Inom riktade insatser för nyanländas lärande (U2018/00404/S) samarbetar Skolverket med utvalda huvudmän för att genomföra utvecklingsinsatser som leder till förbättrade förutsättningar för goda kunskapsresultat för nyanlända barn och elever samt för barn och elever med annat modersmål än svenska.

I de nulägesanalyser som inleder arbetet finns ett tydligt fokus på att synliggöra behov inom området digitalisering och att inkludera dessa möjligheter i planerade aktiviteter. För de huvudmän som genomfört insatser under 2020 har drygt 6 procent av insatserna haft fokus på digitalisering. Digital kompetens hos lärare och studiehandledare inkluderas exempelvis i insatser för ökad kvalitet i språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt. Det finns även exempel på insatser där digitala resurser förbättrar det administrativa arbetet.

Insatser kopplade till fokusområde 2: Likvärdig tillgång och användning

Mål: Barn, elever och personal ska ha god och likvärdig tillgång till digitala verktyg och resurser i syfte att förbättra utbildningen och effektivisera verksamheten.

Digitalisering av de nationella proven

Regeringsuppdraget om att digitalisera de nationella proven m.m. (U2017/03739/GV) delredovisas årligen i februari och slutredovisas 2023, se separat delredovisning för 2020⁷. I delredovisningen beskrivs Skolverkets erfarenheter från arbetet med digitalisering av de nationella proven och de nationella bedömningsstöden samt arbetet med förberedelser inför ett nationellt införande. Dessutom beskrivs vidtagna åtgärder och hur arbetet utvecklas med uppdragets övriga delar såsom ramverk.

Digitaliseringen av nationella prov driver på skolväsendets digitalisering genom de krav på tekniska förutsättningar och digital kompetens som detta ställer på respektive verksamhet. Inom ramen för det nationella införandet av digitala nationella prov stödjer Skolverket huvudmän och skolor på olika sätt, till stor del genom stöd- och kommunikationsinsatser.

Skolverket fortsätter arbetet med den försöksverksamhet med digitala nationella prov som genomförs med 100 skolor under 2018–2021. En teknisk färdplan för försöksverksamheten har tagits fram. Färdplanen beskriver de tekniska förutsättningar och aktiviteter som krävs för att genomföra de planerade försöken med

---

⁷ Redovisning av regeringsuppdrag att digitalisera de nationella proven m.m., d.nr. 2019:96

exempelprov under hösten 2021 på bästa sätt. De första enkla testerna för åtkomst till provplattformen och genomförande av ett provliknade testmaterial har genomförts tillsammans med en referensskola. Testerna har bidragit till viktiga insikter i Skolverkets interna arbete och gett kunskaper om komplexiteten i skolornas förutsättningar.

Resultat från försöksverksamheten kommer att bli vägledande för hur digitala nationella prov införs. Det är viktigt att notera att de första digitala nationella proven och bedömningsstöden kommer att vara i en första version. Ytterligare vidareutveckling och anpassning kommer att behöva ske under hela provtjänstens livstid.

Skolverket har under 2020 fortsatt att utveckla provtjänsten utifrån tilläggsuppdrag om att en så stor andel som möjligt av uppgifterna i de digitala proven ska automaträttas.

Under 2020 har Skolverket tagit fram en design för hur de digitala nationella proven ska utformas av lärosätena med en gemensam struktur. Mallarna som gäller elevgränssnittet är enhetliga för samtliga prov och grundar sig på principer för universell design och standarden WCAG 2.1 AA. Designanvisningarna ger till exempel vägledning om hur texter, bilder och annat innehåll ska utformas enligt principer och praxis om tillgänglighet. Från hösten 2020 har användbarhetstester av provplattformen påbörjats med skolor för att säkerställa att elevgränssnittet fungerar utifrån ett användbarhetsperspektiv. Elever i olika åldrar deltar i användbarhetstesterna. Skolverket har även etablerat ett samarbete med SPSM för att säkerställa att elever med funktionsnedsättningar deltar i användbarhetstesterna.

Arbetet med digitala nationella prov påverkas starkt av Schrems II-domen vilket beskrivs i separat delredovisning för digitala nationella prov⁸.

Insatser kopplade till fokusområde 3: Forskning och uppföljning

Mål: Forskning och uppföljning som stödjer utveckling av verksamheter och insatser ska genomföras med syfte att bidra till ökad måluppfyllelse och utvecklad digital kompetens.

Uppföljningen av den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet

I april 2020 redovisade Skolverket den andra uppföljningen av digitaliseringsstrategin⁹, som undersökte hur huvudmän för grund- och gymnasieskolan arbetade med skolans digitalisering. Undersökningen visade att en majoritet av huvudmännen utgått från den nationella digitaliseringsstrategin för att ta fram strategier eller mål för arbetet med sina skolors digitalisering. Nästan alla huvudmän uppgav att de hade undersökt skolornas behov när det gällde tillgången till datorer och surfplattor, men när det kom till behoven av kompetensutveckling hos lärare och annan pedagogisk personal hade var femte huvudman inte tagit reda på dessa.

---

⁸ Redovisning av regeringsuppdrag att digitalisera de nationella proven m.m., d.nr. 2019:96

⁹ [Huvudmännens arbete med skolans digitalisering Rapport 2020:5](#)

Forskningsspridning Digitalisering

Skolverket sprider forskningsresultat om digitalisering i syfte att stödja målgruppernas förutsättningar att arbeta med utveckling av verksamheten för ökad måluppfyllelse. Att skolans personal ges möjlighet att ta del av forskning är en förutsättning för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Spridning av forskningsresultat inom området digitalisering sker på flera olika sätt.

- Genom en sökfunktion för forskning på webbplatsen där forskningsresultat inom digitalisering presenteras i form av artiklar skrivna och anpassade för målgrupperna på ett lättillgängligt sätt.
- Under 2020 har sju nya forskningsartiklar som stödjer bevakningsområdet digitalisering taggats vilket väl uppfyller myndighetens målsättning. Mellan juni 2019 och juni 2020 var artiklarna inom området digitalisering de näst mest öppnade av artiklarna inom Skolverkets tolv forskningsbevakningsområden. Detta visar ett fortsatt intresse för forskning om digitalisering i skolan, samt på att aktualiteten i artiklarna är hållbar över tid
- Kunskapsöversikten *Digitaliseringen i skolan- möjligheter och utmaningar* finns tillgänglig att ladda ner från Skolverkets webbplats. Kunskapsöversikten har under 2020 laddats ner 6 540 gånger, vilket talar för att intresset för publikationen och dess innehåll kvarstår även om Skolverkets utgivningsår för publikationen var 2018.
- Skolverkets moduler, webbkurser och stödmaterial på webben erbjuder målgrupperna att ta del av exempelvis filmer och texter som bygger på forskning inom området

International Computer and Information Literacy Study (ICILS)

Under 2020 fattades beslut för ett svenskt deltagande i den internationella studien ICILS (International Computer and Information Literacy Study) som undersöker dator- och informationslitteracitet och datalogiskt tänkande hos elever i årskurs 8. Studien organiseras av IEA (The International Association for the Evaluation of Educational Achievement) och baseras på elevprov som kompletteras med enkäter till elever, lärare, rektorer och it-samordnare. ICILS har genomförts vid två tidigare tillfällen: 2013 och 2018. Sverige kommer delta för första gången i ICILS 2023. En förstudie genomförs våren 2022 och under 2020–2021 pågår arbete med att ta fram ramverk, prov och enkäter.

Skolverkets övriga arbete som främjar digitalisering i skolväsendet

Insatser genom styrdokumentsarbete

Under 2020 har Skolverket reviderat grundsärskolans och vissa av specialskolans kursplaner och kunskapskrav. Sammanfattningsvis innebär revideringen att fakta och förståelse betonas tydligare, att det centrala innehållet anpassas när det gäller omfattning, konkretionsgrad och progression samt att kunskapskraven blir mindre

detaljerade. Dessutom samordnas ämnen och ämnesområden med varandra och med grundskolans och övriga specialskolans ämnen.

Samordningen innebär att digitaliseringsperspektivet skrivs fram på samma sätt som i grundskolan. Genom det samlade greppet om digitaliseringsperspektivet vill Skolverket minska risken för digitalt utanförskap hos elever i grundsärskolan. Skolverket planerar att fatta beslut om reviderade kursplaner och kunskapskrav i februari 2021 för ikraftträdande 1 juli 2021.

Skolverkets digitala utvecklingsplan

Internt digitaliseringsarbete styrs sedan 2018 av en digitaliseringsstrategi för myndigheten, med tillhörande utvecklingsplan. Under 2020 har en större översyn av dessa gjorts, och Skolverket har nu en plan för sin egen digitalisering till och med 2024. Planen omfattar sex utvecklingsområden:

- förändringsförmåga
- digitalt arbetssätt
- digital miljö
- information och data
- målgruppernas behov
- skolsektorns digitalisering

Jämfört med tidigare utvecklingsplan innebär detta ett utökat fokus på att bygga starka grundförutsättningar för digitalisering och utveckling, för att på så vis långsiktigt och varaktigt höja Skolverkets förmåga att anpassa sig efter förändrade förutsättningar i omvärlden och att snabbt och effektivt möta nya och förändrade behov hos målgrupperna. Utvecklingsområdena *målgruppernas behov* och *skolsektorns digitalisering* har också anpassats för att göra det tydligare hur myndighetens interna digitaliseringsarbete ska bidra, och bidrar, till uppdraget att främja skolväsendets digitalisering. Det gäller särskilt delar av fokusområdet likvärdig tillgång och användning, där Skolverkets digitala verksamhetsutveckling är av betydelse för myndighetens förmåga att bidra till målen och utöva sitt nya sektorsansvar för digitalisering på ett effektivt sätt.

Inom ramen för utvecklingsplanens genomförande har en rad åtgärder kring förvaltning och utveckling av Skolverkets digitala tjänsteutbud vidtagits under 2020. Dessa åtgärder bidrar alla till målet att skolväsendets personal ska ha tillgång till digitala verktyg utifrån sina behov och förutsättningar. Det handlar bland annat om plattformar för hantering av riksrekryterande utbildningar och särskilda varianter inom gymnasieskolan, dansarutbildningen, Esset¹⁰ samt två verktyg inom kommunal vuxenutbildning – ett för planering av gymnasieexamen inom komvux och ett för kartläggning av yrkeskunskaper på gymnasial nivå. Andra digitala tjänster som

---

¹⁰ En webbaserad applikation som används för att utarbeta och publicera kursplaner, ämnesplaner, kunskapskrav, examensmål, program mål, programstrukturer, förslag på yrkesutgångar, yrkespaket och kurspaket samt administrera läroplaner.

utvecklats under året inkluderar ansökningstjänsterna för riksrekryterande utbildningar och särskilda varianter inom gymnasieskolan. Dessa tjänster är nu byggda med modern, standardiserad teknik som är lätt att förvalta och vidareutveckla. De följer även tillgänglighetsdirektiven (WCAG) vilket innebär att de är betydligt mer användarvänliga för våra målgrupper. Motsvarande utveckling för dansarutbildningen kommer genomföras under 2021.

Skola hemma

Skolverket stödjer skolor att hantera konsekvensen av covid-19 pandemin. Den 12 mars startade arbetet med projektet Skola hemma. Det är en webbplats som ger skolverksamheten ett samlat stöd för att möta utmaningar när delar av undervisningen bedrivs som fjärr- eller distansundervisning. Webbplatsen upprätthålls av RISE med finansiering från Skolverket. Partners i arbetet är SKR, UR och Swedish Edtech Industry, Skolforskningsinstitutet, SPSM, Rädda Barnen, Göteborgsregionen, Prins Carl Philips och Prinsessan Sofias Stiftelse och Myndigheten för yrkeshögskolan.

Den 16 mars lanserades den första versionen av webbplatsen, skolahemma.se. På webbplatsen finns länkar till material som Skolverket och andra aktörer tar fram i samband med pandemin. Här publiceras sammanställningar och analyser av erfarenheter, forskning och relevant kunskap samt stödmaterial. På webbplatsen har besökare tillgång till aktuell information om gällande villkor för fjärr- och distansundervisning. Intresset för webbplatsen har varit stort. Mellan den 12 mars och 18 juni hade webbplatsen över 200 000 unika besökare. Stödmaterial laddades ner mer än 100 000 gånger. Den 7 maj genomfördes en nationell konferens som sändes via YouTube och distribuerades i efterhand av UR. Konferensen hade ca 5000 besökare. Under konferensen diskuterades de utmaningar och möjligheter som elever och lärare ställs inför när undervisningen sker helt eller delvis som fjärr- eller distansundervisning. Samarbetet inom skola hemma fortsätter under 2021.

Redovisning av Skolverkets stöd till skolväsendet under covid-19 pandemin 2020 lämnades till regeringen den 16 december.¹¹

Kommunikationsinsatser för att främja digitalisering

Skolverket har under 2020 på olika sätt kommunicerat om arbetet med att främja skolväsendets digitalisering. Covid-19 pandemin har påverkat kommunikationsinsatserna och ett stort fokus har under året legat på att ta fram och tillgängliggöra stödmaterial om fjärr- och distansundervisning. Stödmaterialet finns både som texter och podcasts på skolverket.se och har belyst hur lärare, rektorer och huvudmän kan dra nytta av digitala verktyg i samband med övergången till fjärr- och distansundervisning. Utöver detta har Skolverket kontinuerligt uppdaterat och lyft fram information om befintlig kompetensutveckling och informationsinsatser kring digitalisering.

---

¹¹ <https://www.skolverket.se/getFile?file=7657>

Sektorsansvar för skolväsendets digitalisering

Myndighetens samverkan och samarbeten gällande skolväsendets digitalisering organiseras inom sektorsansvaret för skolans digitalisering. Det innebär en förstärkt möjlighet för myndigheten att utveckla befintliga och forma nya forum för samverkan. Under 2020 har Skolverket inom området inlett samverkan med bland annat Utbildningsradion, RISE, Universitetskanslersämbetet samt elevorganisationerna. Skolverket har också under året startat upp FFIS, Forum för informationsstandardisering i skolväsendet, i samarbete med SKR och Swedish Edtech Industry. FFIS är avsett att framöver vara det primära forumet för samråd och samverkan mellan berörda offentliga och privata aktörer kring standardisering, informationsutbyte och gemensam digital infrastruktur.

Inom Skolverkets sektorsansvar för skolväsendets digitalisering har Skolverket under 2020 arbetat med att planera, prioritera och organisera för kommande samverkan med andra myndigheter och aktörer inom följande områden:

- lärares och skolledares digitala kompetens
- kartläggning av målgruppernas behov av stödmaterial och lärande exempel
- samordning av utbudet av stödmaterial och lärande exempel
- digitala läromedel, lärplattformar och skoladministrativa system
- forskning och beprövad erfarenhet
- nationell digital infrastruktur och standarder
- uppföljning av skolväsendets digitalisering
- samordning av skolmyndigheternas digitala utvecklingsplaner

Prioriteringen utgår från målen i den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet och syftar till att ge skolväsendet bättre förutsättningar att tillvarata digitaliseringens möjligheter för ökad måluppfyllelse och likvärdighet. Myndigheten har också arbetat med extern och intern kommunikation för att göra Skolverkets roll i skelsektorns digitalisering tydlig och känd.

Samordningsmöten kring digitalisering i skolan, SKR och Skolverket

Inom ramen för uppdraget har Skolverket regelbundna möten med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i syfte att informera, samråda och följa upp målen i strategin och vilket genomslag digitaliseringsstrategin får i verksamheterna. Under 2020 har 6 möten genomförts. Diskussionerna vid dessa möten har bland annat handlat om huvudmännens behov av stöd, läget kring digitala nationella prov, stöd till skolor med stora utvecklingsbehov, uppföljning av initiativen i #skolDigiplan, aktuell information om arbetet med Skoldigiguide och hur arbetet med FFIS fortgår. Under 2021 kommer samordningen även omfatta arbetet som sker utifrån överenskommelsen mellan staten och SKR om digitaliseringens möjligheter för att främja kunskapsutveckling och likvärdighet i skolväsendet.

Guldtrappan

Skolverket medverkar i Guldtrappans beredningsgrupp och jury. Guldtrappan är en kvalitetsutmärkelse för huvudmän för arbete med skolans digitalisering. Det ger Skolverket möjlighet att bidra till att goda exempel på skolväsendets digitalisering blir uppmärksammade och spridda. Guldtrappan har genomförts enligt plan med vissa justeringar på grund av pandemin.

Internationell samverkan

Under 2020 har Skolverket representerat Sverige i det europeiska skoldatanätet (EUN). Syftet med deltagande i EUN är att utnyttja medlemskapet för omvärldsbevakning och för att ta del av andra länders erfarenheter. Vi har också under 2020 haft tillgång till ett relativt omfattande erfarenhetsutbyte i form av digitala seminarier kring pandemins påverkan på skolors verksamhet vilket ökat värdet av samverkan.

Skolverket deltar även i styrgruppen och arbetet med Nordic@BETT och samordnar det svenska deltagandet. Myndigheten svarar också för koordinering av Nordic Craft som är integrerat i Nordic@BETT och för samverkan med UHR (eTwinning). Det nordiska samarbetet har genomförts enligt plan men kom under hösten att påverkas av beslut inom det danska utbildningsdepartementet vilket innebar att de avslutat det danska deltagandet i Nordic Craft. Den då framtagna planen att Utbildningsstyrelsen i Finland skulle överta projektledningen avvisades och Nordic Craft har därmed avslutats.

Planerade insatser 2021

Av regleringsbrevet för budgetår 2021 framgår att det inom uppdraget att främja digitaliseringen inom skolväsendet ska ingå att genomföra insatser för att höja lärarnas kompetens inom distans- och fjärrundervisning. Detta regleras i dagsläget utifrån två separata förordningar, dels tillfälliga förordningar under covid-19 pandemin, dels förordningar under kapitel 21 och 22 i skollagen. Utifrån detta ser Skolverket ett behov av att under 2021 aktivt kommunicera aktuell lagstiftning för att stödja målgruppen att särskilja dessa förordningar. Skolverket planerar även att ta fram nytt och revidera befintligt stödmaterial inom distans- och fjärrundervisning så att det är anpassat efter gällande lagstiftning.

Planerat för fokusområde 1: Digital kompetens för alla i skolväsendet

Under 2021 planerar Skolverket att:

- erbjuda ett riktat stöd till ett 40-tal skolverksamheter med stora utvecklingsbehov gällande digitalisering
- ge fortsatt stöd för fjärr och distansundervisning på Skolverkets webbplats och på webbplatsen *Skola hemma*
- ge stöd till huvudmän och rektorer i att leda och organisera förberedelserna av införandet av digitala nationella prov

- främja forum för samverkan mellan lärosäten som ett stöd i deras arbete med att säkerställa att skolväsendet får nyutbildade lärare med adekvat digital kompetens
- samla behov av och samordna utbud av stödmaterial och lärande exempel
- erbjuda poänggivande programmeringskurser för lärare i matematik och teknik
- erbjuda workshopkurser i programmering för matematiklärare
- revidera och utveckla Skolverkets befintliga moduler, webbkurser och stödmaterial utifrån reviderade kurs- och ämnesplaner med ikraftträdande 1 juli 2021 samt nya regler om fjärr- och distansundervisning
- utveckla och publicera stöd- och inspirationsmaterial till lärare inom gymnasieskolans yrkesprogram
- utveckla och publicera webbkurs för lärare inom kommunal vuxenutbildning om pedagogik för nätbaserat lärande och flexibla studieformer
- utveckla och publicera stödmaterial för att stärka spelkunnighet

Planerat för fokusområde 2: Likvärdig tillgång och användning

Under 2021 planerar Skolverket ett fortsatt arbete för att underlätta administrationen inom skolväsendet, till exempel genom att driva på arbetet med standardisering. Genom att anpassa innehållet i den digitala informationen till en standard, exempelvis hur man betecknar centrala begrepp och roller inom skolan, går det enklare att överföra information mellan olika system.

Under 2021 planerar Skolverket att:

- fortsatt driva standardiseringsarbete, bland annat genom ordförandeskap i SIS tekniska kommitté 450
- fortsätta ordförandeskapet i FFIS, Forum för informationsstandardisering, i skolväsendet
- samverka med företag som levererar läromedel, lärplattformar och skoladministrativa system för att driva på utvecklingen av digitala tjänster som utgår från intentionerna i läro-, kurs- och ämnesplaner
- samverka med berörda aktörer för att arbeta för framväxten av nationell digital infrastruktur, standarder med mera som krävs för en framgångsrik digitalisering

- samverka med Skolinspektionen för kontinuerlig uppföljning av skolväsendets digitalisering för att skapa ett konkret utgångsläge, kontinuerlig uppföljning och information om nya behov som uppstår
- genomföra en rundringning till samtliga huvudmän som ska genomföra digitala nationella prov i syfte att samla in underlag om vilka tekniska miljöer och system som huvudmän har. Utifrån underlaget kommer Skolverket att identifiera behov hos huvudmän och ta fram anpassat stöd i form av bland annat en teknisk vägledning, webinarier och tester för verifiering.
- som en del i arbetet med att digitalisera de nationella proven tydliggöra krav på följande (som även kan tillämpas på andra tjänster):
  - federerad inloggning (inloggningstjänst)
  - identitetsfederation
  - säker inloggning i form av t.ex. multifaktorautentisering, MFA
  - upprättande av register och registervård (huvudmän/skolor behöver föra över uppgifter om användare av provtjänsten till Skolverket)
  - ändamålsenliga digitala enheter
  - stabil internetuppkoppling

Planerat för fokusområde 3: Forskning och uppföljning

Under 2021 planerar Skolverket att:

- följa upp covid-19 pandemins effekter på skolväsendet
- delta i förberedande aktiviteter inför ICILS 2023, en internationell studie om elevers digitala kompetens hos elever i årskurs 8
- utvärdera Skolverkets kompetensutvecklingsinsatser inom programmering
- följa upp Skolverkets insatser för skolväsendets digitalisering
- följa upp målen i den nationella digitaliseringsstrategin
- samverka med skolmyndigheter, lärosäten och andra berörda aktörer för att förbättra insamlandet och spridningen av forskning och beprövad erfarenhet om digitaliseringens möjligheter att utveckla verksamheten i förskola och skola
- fortsätta att arbeta med forskningsspridning inom ämnesområdet digitalisering

Övrigt arbete under 2021 som främjar digitalisering i skolväsendet

Under 2021 planerar Skolverket att:

- göra en översyn av hur digitalisering omhändertas i kursplaner, ämnesplaner och ämnesområdesplaner
- fortsätta arbetet med Skolverkets digitala utvecklingsplan
- samverka nationellt och internationellt med andra myndigheter och berörda parter.
- gå in som partner i lärarpriset Guldäpplet

Skolverkets fortsatta arbete

Det här är den tredje redovisningen som utgår från riktlinjer i den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet från 2017 till 2022 (U2017/04119/S). Myndigheten kommer fortsatt arbeta med att ta fram, följa upp och utvärdera insatser och aktiviteter inom uppdraget Främja digitalisering. Uppföljning av den nationella digitaliseringsstrategin, erfarenheter från olika riktade insatser, samverkan inom sektorsansvaret samt arbetet med digitalisering av de nationella proven ger ett samlat underlag för myndighetens fortsatta arbete.

Genom Skolverkets samlade uppdrag inom ramen för skolväsendets digitalisering så ökar myndighetens samlade lärdomar om skolväsendets digitalisering och hur detta bedrivs i verksamheterna. Dessa erfarenheter bidrar till att forma det fortsatta arbetet. Skolverket bedömer att framför allt samverkan inom sektorsansvaret och det fortsatta utvecklingsarbetet med digitala nationella prov kommer att driva på den digitala utvecklingen i skolväsendet. Även skolors ökade användning av digitala verktyg och resurser under covid-19 pandemin bedöms driva på utvecklingen. Myndighetens fortsatta arbete där digitaliseringsperspektiven inkluderas inom både generella och riktade insatser ökar möjligheten att nå ut med relevant stöd och att få in information om de behov som finns i olika skolverksamheter.